

INTEGRÁLT VÍZHÁZTARTÁSI TÁJÉKOZTATÓ ÉS ELŐREJELZÉS

- kivonat -

2013. február

Készítette az

Országos Vízügyi Főigazgatóság
Vízkezelés-gazdálkodási és Víziközmű Osztálya

és az Alsó-Tisza vidéki Vízügyi Igazgatóság

Budapest, Szeged
2013. február 7.

1. HELYZETÉRTÉKELÉS

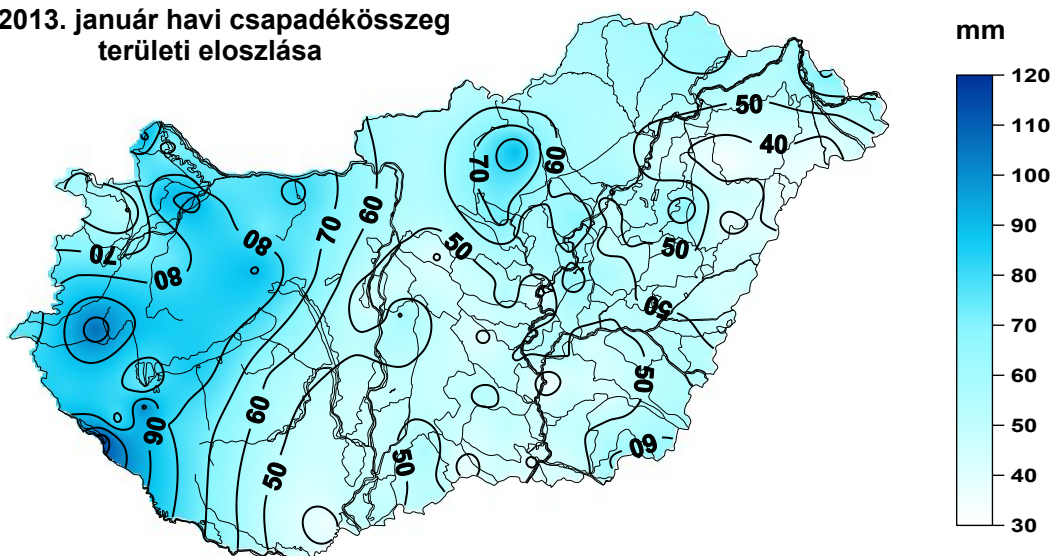
Csapadék

2013 januárjában a rendelkezésre álló adatok szerint az ország területére lehullott csapadék mennyisége 31 mm (Újfehértó) és 116 mm (Murakeresztúr) között alakult, az országos területi átlagérték 57 mm volt, ami 25 mm-rel (78 %-kal) több a viszonyítási időszak (1971-2000) január havi átlagánál.

Januárban – Sátorhely [Baranya m.] térségének kivételével az országban az átlagosnál több csapadék hullott. Az átlaghoz viszonyított legnagyobb havi csapadéktöbblet (50-80 mm) a Dunántúl nyugati-délnyugati részén elő.

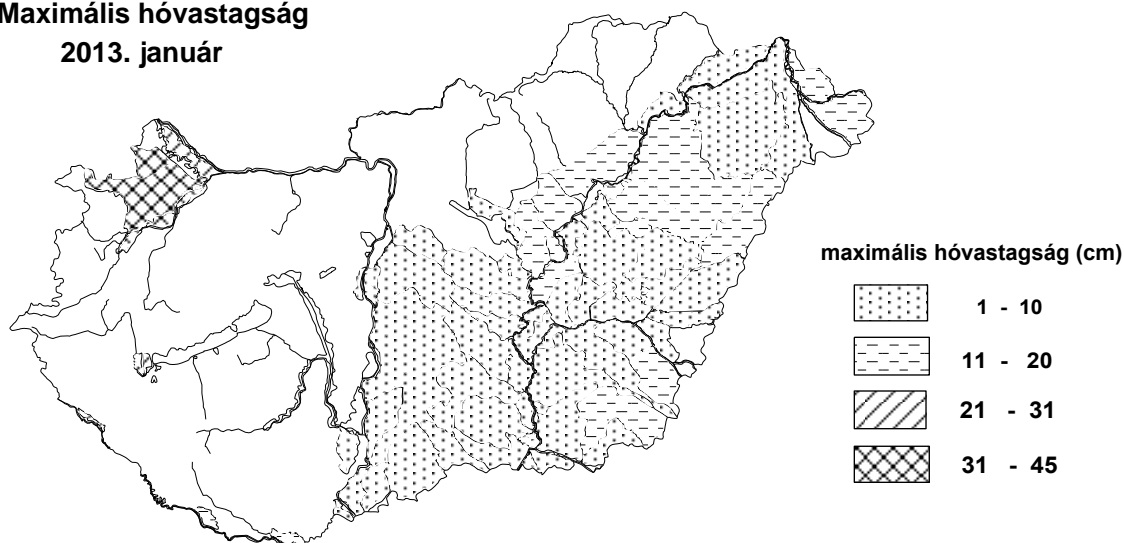
Országos áttekintésben a januári átlaghoz viszonyított legnagyobb csapadékhiány (4 mm) Sátorhely, a legnagyobb csapadéktöbblet (80 mm) Murakeresztúr állomáson fordult elő.

A 2013. január havi csapadékösszeg területi eloszlása

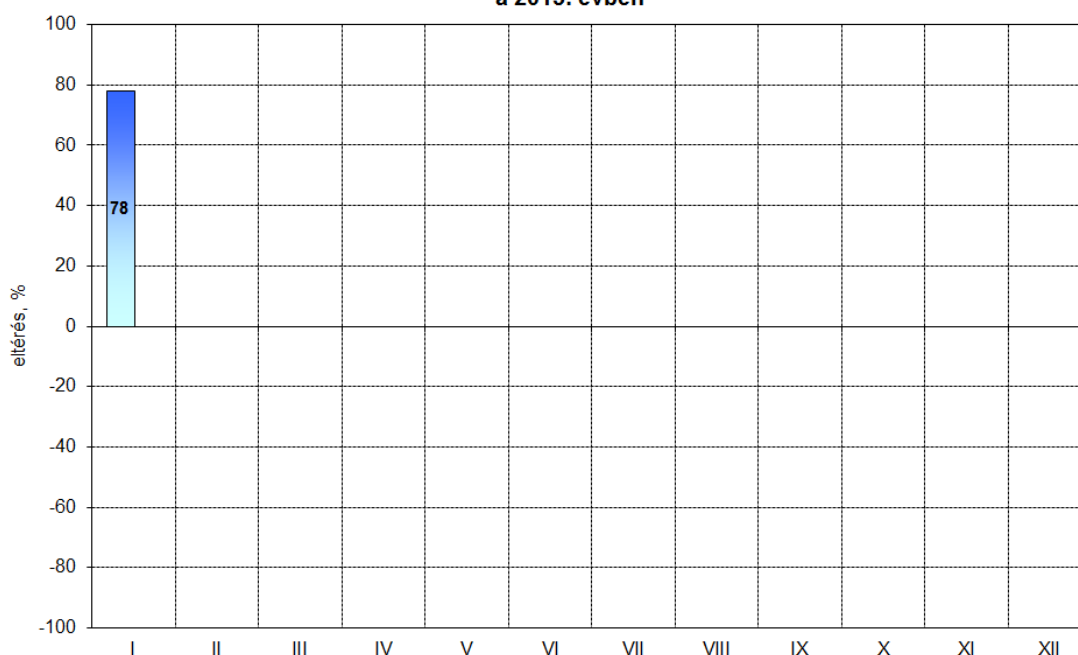
A januári csapadék egy része hó formájában érkezett, és az ország síkvidéki területein is átmenetileg összefüggő hótakaró alakult ki. 10 cm-t meghaladó maximális hóvastagságokat síkvidéken a Kisalföldön, az Északi-középhegység előterében, a Hajdúságban, a Felső-Tisza vidék és a Viharsarok egyes községeiben jegyezték fel. Síkvidéken a maximális hóvastagság (44 cm) Árpás állomáson fordult elő.

**Maximális hóvastagság
2013. január**

A következő szövegközi ábrán a 2013. évre vonatkozóan havi bontásban mutatjuk be a csapadékösszeg országos területi átlagértékének relatív eltérését a sokévi középértéktől.

A havi csapadékösszeg országos területi átlagértékének sokévi (1971-2000) átlagtól való eltérése (%) a 2013. évben

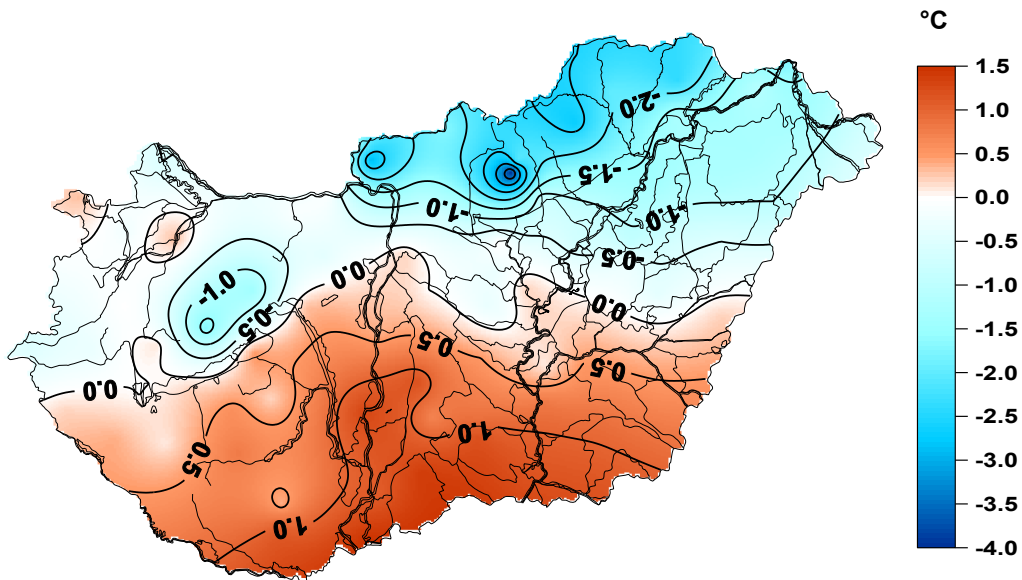
Léghőmérséklet

A január havi középhőmérséklet $-4,0\text{ }^{\circ}\text{C}$ (Kékestető) és $1,5\text{ }^{\circ}\text{C}$ (Hercegszántó) [Bács-Kiskun m.] között alakult, az országos területi átlagérték $-0,4\text{ }^{\circ}\text{C}$ volt, ami $0,9\text{ }^{\circ}\text{C}$ -kal magasabb az átlagnál.

A havi középhőmérséklet – a Felső-Mátra és a Aggteleki-karszt területének kivételével – az ország területén meghaladta a január havi átlagot.

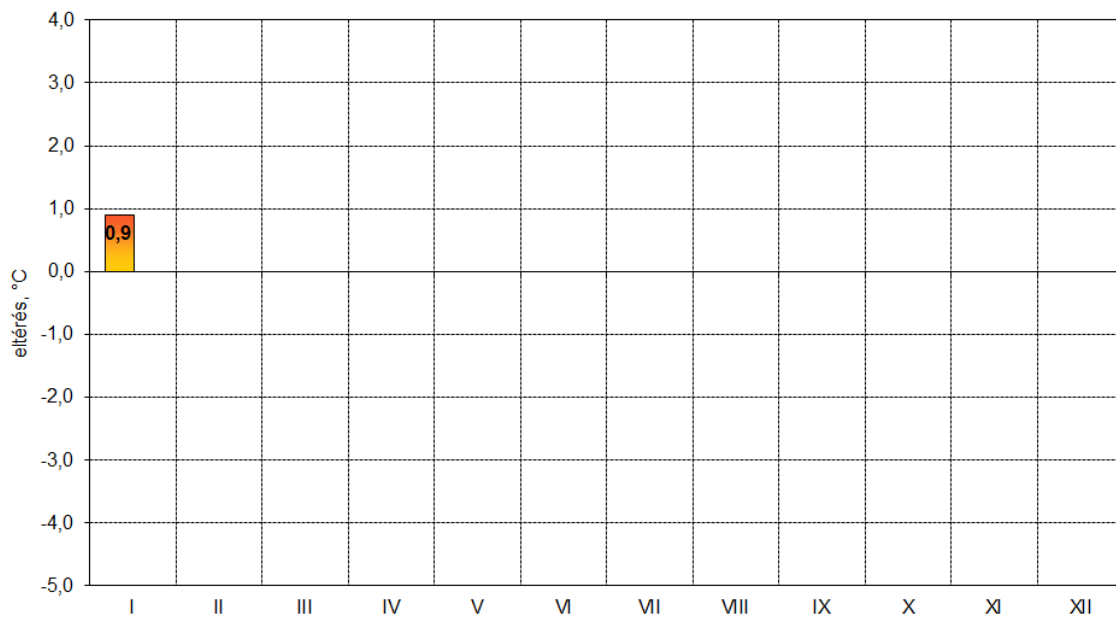
Országos áttekintésben a január havi középhőmérséklethez viszonyított legnagyobb negatív eltérés (0,3°C) Kékestető, a legnagyobb pozitív eltérés (2,0°C) Orosháza és Szeged-külterület állomáson fordult elő.

A 2013. január havi középhőmérséklet területi eloszlása

Az alábbi ábrán a havi középhőmérséklet országos területi átlagértékeinek 2013. évi alakulását szemlélítjük.

A havi középhőmérséklet országos területi átlagértékeinek sokévi (1971-2000) átlagtól való eltérése (°C) a 2013. évben

Talajnedvesség

Síkvidékeinken a talajok legfelső (0-20 cm-es) rétegének nedvességtartalma január végén az egy hónappal korábbi állapottól alig tért el. A 0-20 cm-es talajréteg nedvességtartalmát többnyire a – telített állapotot erősen megközelítő, helyenként azt elérő – 90-100% közötti telítettségi értékek jellemezték.

A 20-50 cm közötti talajréteg nedvességtartalma januárban számottevően növekedett. Síkvidékeink túlnyomó részén ezen talajréteg nedvességtartalmát január végén a telített állapot jellemezte.

Az 50-100 cm-es talajréteg nedvesség-tartalma januárban mérsékelten növekedett. A hónap végén a jellemző telítettségi értékek 60-80% között alakultak. Ennél magasabb nedvességtartalom (80-100% közötti telítettségi értékek) a Kisalföldön a Dráva és a Tisza mentén, a Mezőföldön, valamint a Duna-Tisza köze nyugati részén volt jellemző.

Talajvíz

Januárban – kisebb körzetek kivételével – Magyarország síkvidéki területei mindegyikén emelkedett a talajvízszint. Az emelkedés jellemzően a 0-25 cm osztályközbe sorolható. Az árhullámok levonulása által befolyásolt körzetekben jelentősebb emelkedés is előfordult. A Mezőföld területén a Sárvíz völgyében jelentősebb területre kiterjedő, a Duna-Tisza köze északi és déli részén, a Bükk előterében és a Körös-Maros köze északkeleti részén kisebb, jellemzően néhány cm-es süllyedés alakult ki januárban.

Az 1971-2000. közötti időszak január havi átlagértékénél alacsonyabban helyezkedett el a talajvíztükör a Duna-Tisza köze területének csaknem egészén, az Észak-Alföld peremvidékén, a Nagykunság északkeleti és keleti térszínein, a Körös-Maros köze északi és nyugati részén, a Mezőföld és a Dráva-menti síkság területének szinte egészén, valamint az Alsó-Szigetköz kivételével a Kisalföldön. A legnagyobb, helyenként 200-300 cm-t meghaladó eltérések továbbra is a Duna-Tisza köze észak- és délnyugati részén, a déli országhatár mellett, a Mátra és a Bükk előterében, valamint a Körösök völgyében és a Nagykunság keleti peremterületén mutatkoztak.

A viszonyítási időszaknál magasabban helyezkedett el a talajvíztükör a Hajdúhát déli részén, a Hortobágy délkeleti peremterületén, a Bihari-sík, a Nagy-Sárrét, a Dévaványai-sík területének egyes körzeteiben, továbbá a Szolnoki-ártéren, a Maros hordalékkúp jelentős részén, a Mezőföld északi peremterületén, valamint a Kisalföldön az Alsó-Szigetközben.

A síkvidékek országos területi átlaga szerint a talajvíztükör 2013. január hónapban az 1971-2000. közötti időszak január havi átlagértékénél 60-65 cm-rel alacsonyabban helyezkedett el.

Belvízi helyzetértékelés

2013 januárjában országos összesítésben a belvízrendszerek közötti vízforgalom mennyisége 78,83 millió m³ volt, ami 23,86 millió m³-rel (43%-kal) haladta meg az előző havi mennyiséget. A január havi vízforgalom egy része a felszíni vízfolyásokból a belvízrendszereken átvezetett vízmennyiség volt.

A hónap a kis-balatoni belvízrendszerben maximális kiterjedésben 620 ha-on fordult elő.

A tározókban visszatartott víz mennyisége 2013 januárjában országos összesítésben az egy hónappal korábbi értékhez képest 6,6 millió m³-rel (12 %-kal) növekedett.

Február első napjaiban a folytatódott az átlagosnál – egyes területeken lényegesen – csapadékosabb időjárás. A rendelkezésre álló adatok szerint a február 7-én a belvízzel elöntött terület országos összességben mintegy 10000 ha volt.

2. ELŐREJELZÉS

Időjárás-előrejelzés

Az Országos Meteorológiai Szolgálat 2013. január 25-én kiadott hosszú távú meteorológiai előrejelzése szerint a február átlagos hőmérsékletű és átlagosnál kissé csapadékosabb, a március az átlagosnál kissé melegebb és átlagosnál szárazabb, az április az átlagosnál kissé melegebb és átlagosan csapadékos lesz.

A havi középhőmérséklet és a havi csapadékösszeg országos átlagértékei az alábbi előrejelzett értékközökben várhatók (zárójelben a sokévi átlagokat tüntettük föl):

Hónap	Havi középhőmérséklet [°C]	Havi csapadékösszeg [mm]
február	-0,5 – 3,3 (1,1)	20 – 50 (29)
március	4,5 – 7,1 (5,4)	10 – 45 (32)
április	9,7 – 12,3 (10,3)	25 – 65 (46)

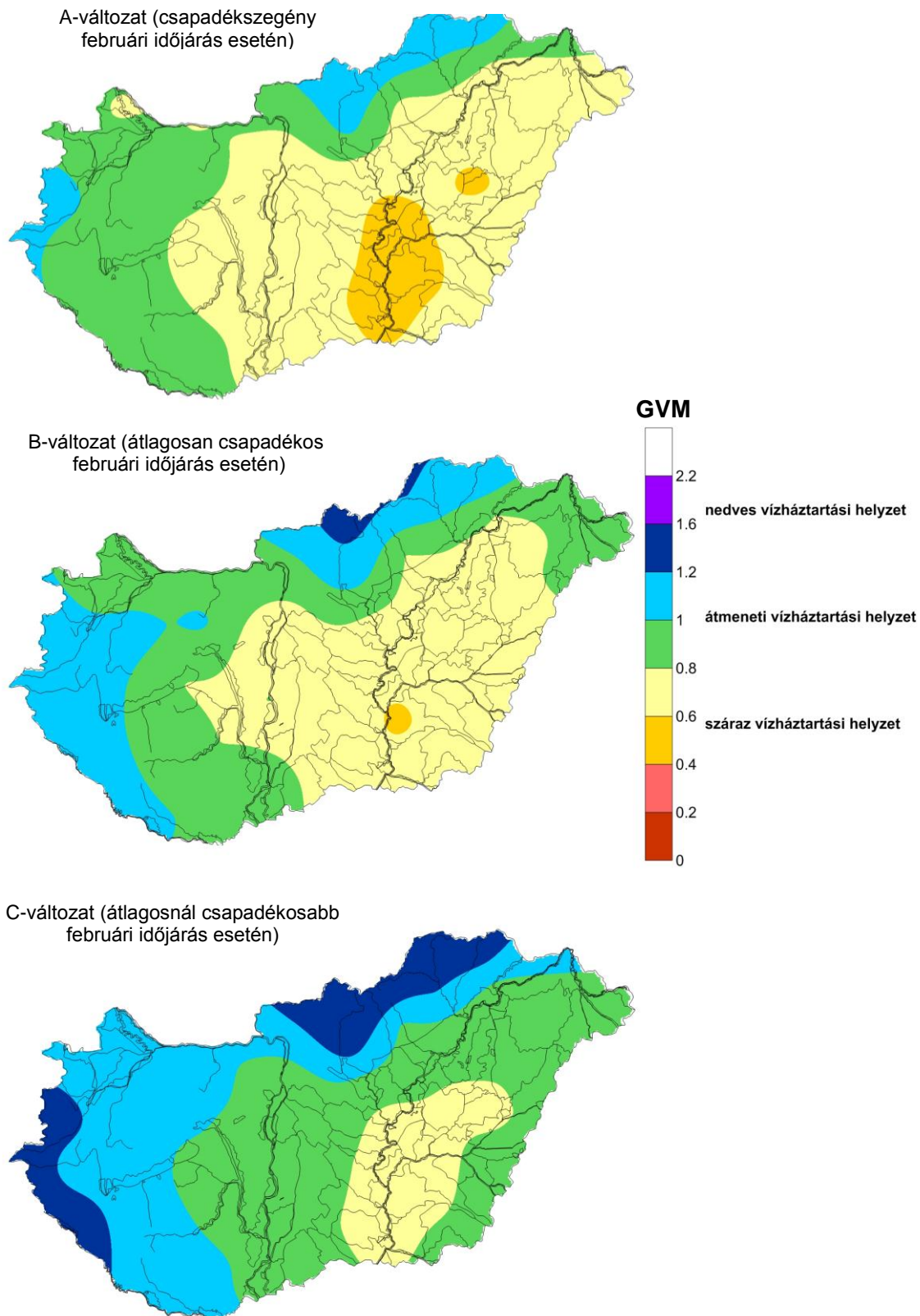
Az OMSZ 2013. február 7-én kiadott középtávú előrejelzése szerint a következő 10 napon mérsékelten változékony, téli időjárásra lehet számítani. A hét utolsó napjaiban és a jövő hét elején területi átlagban számottevő mennyiségű csapadék nem valószínű. Ezt követően a csapadékhajlam nő, területi átlagban 10mm/nap értéket elérő, illetve meghaladó mennyiség az ország délnyugati részén valószínű. A hőmérséklet az időszak első felében az időszakos átlag alatt várható (a hétvégén a maximumhőmérséklet sokfelé előreláthatólag nem emelkedik fagypontra fölé). Az időszak utolsó harmadában fokozatos melegedés valószínű, a napi középhőmérsékletek az évszakos átlag közelében várhatók

A Gördülő Vízháztartási Mutató (GVM) 2013. februárra előrejelzett értékei

Januárban síkvidéki területeinken a téli időszakhoz képest viszonylag száraz vízháztartási helyzet várható, míg a nyugati és északi országrészekeken átmeneti vízháztartási helyzet kialakulása valószínű.

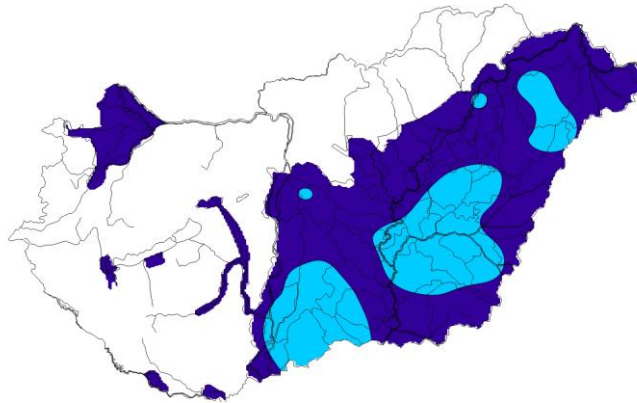
A Gördülő Vízháztartási Mutató (GVM) 2013. februárra előrejelzett értékei

Februárban az ország nagy részén átmeneti, de a nyugati és északi országrészeken nedves vízháztartási helyzet kialakulása valószínű.

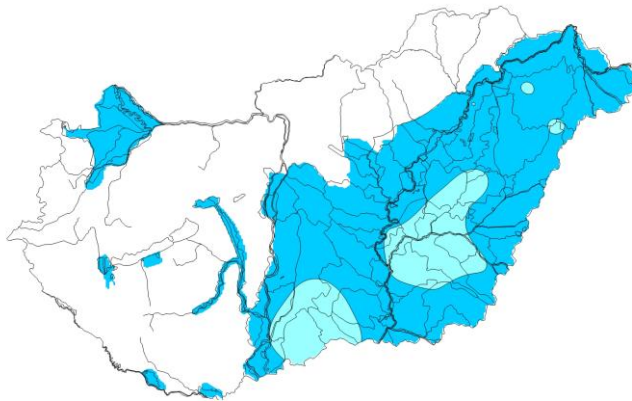

A havas-esős januári időjárás hatására a talajok nedvességtartalma országszerte jelentősen megnövekedett. A belvízindex előrejelzett értékei további csapadékos időjárás esetén mindenütt magasabbak 1,0-nél, sőt sok helyen 1,5-nél is, ami nagy belvíz kialakulásának lehetőségére utal. A február első napjaiban lehullott sok csapadék hatására a Felső-Tisza vidékén már elöntések keletkeztek, ezek további növekedésére kell számítani, és az ország más területein is nagyobb elöntések várhatók.

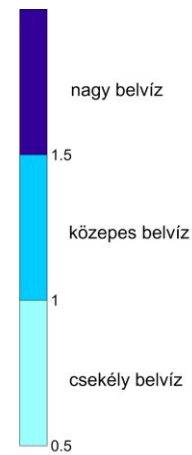
A belvízindex alakulása átlagosnál csapadékosabb februári időjárás esetén

A belvízindex alakulása átlagosan csapadékos februári időjárás esetén

PBI

A belvízindex alakulása átlagosnál szárazabb februári időjárás esetén

